ЛИСТОПАД

1973

Київ

Виходить з січня 1927 р.

№ 22 (920)

Ціна номера 12 коп.

ЧЕРЕЗ

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— А ми змагаємось, хто швидше виявить, з яким підприємством наша фабрика змагається...

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

perec-ua.

— Чим це у вас так пахне?
— Свіжими овочами.

Телеграфне Агентство Перця

НОВЕ У САМООБСЛУГОВУВАННІ

КІРОВОГРАД. (Кор ТАП). На прогресивний метод роботи — самообслуговування — перейшов обласний ремонтно-будівельний трест. Раніше замовник укладав із трестом договір, переказував на його рахунок гроші і спокійнісінько чекав виконання замовлення. Віднині він бере активну участь у будівництві: «вибиває» матеріали, доставляє їх на об'єкт тощо.

За цим методом трест підключає до теплоцентралі обласну філармонію. Згідно договору, щоправда, він мав закінчити ці роботи ще минулої осені. Але вина за порушення строків повністю *лежить на замовникові:* адміністрація філармонії не спромоглася дістати труб різного діаметра, засувок тощо, як цього вимагало керівництво тресту.

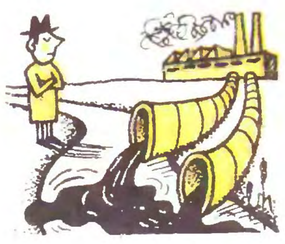
З певних джерел стало відомо, що це — лише перший етап запровадження самообслуговування в системі тресту. Тепер вивчають питання про те, щоб перекласти на замовника турботу про забезпечення об'єкта робочою силою, а в перспективі — і саме виконання робіт.

ЗНАХІДКА У БОЛОТІ

— Ану їх у болото! — гукнув директор Прилуцького (Чернігівська область) маслозаводу, коли йому сказали, що до нього на прийом напрошується група юних слідопитів — учнів школи.

Юні слідопити послухалися доброї поради, спустилися до гнилого болота, куди стікають відходи маслозаводу, і несподівано виявили сліди річки Удай, що колись протікала тут.

— Цікава знахідка! — зраділи слідопити. — Треба буде про неї повідомити керівників міста Прилуки. Вони, очевидно, і не знають про існування такої річки.

Не той номер

У Вапнярці хвилюються. У Вапнярці переживають: «Як же воно так: у Вінниці центральну вулицю перекрили, легковим автомашинам їздити заборонили, а у Вапнярці їздять».

На центральній у Вінниці чи не всі обласні установи, чи не всі обласні організації. А навколо центральної свист, а навколо центральної шум, а на підступах до центральної.

— Сюр-р! Стоп, товаришу водій, ваші права... Порушили...

— Що я порушив? Рік тому я тут їздив. Де ж це таке бачено! Ні в одному місті такого нема. Он у Києві, он у Москві...

— А це бачив? — автоінспектор показує водієві жезл. — Це тобі не Москва і не Київ. Це тобі Вінниця, і мотай звідси, поки я тобі з нового талончика дірявого не зробив!

У Вінниці талончики дірявлять швидко. Швидше, ніж у тролейбусах. Керівники установ з центральної вулиці тихо про себе лаються. Лаються, бігають, поспішають: то на роботу вибігають з провулків, то з роботи мчать у провулки. Машини ж там. Можна й не лаятись. Бігати тепер модно. Усі бігають. Усі тікають від інфарктів. Така мода. У Вінниці, правда, своя.

У Вінниці бігають поки що тільки інкасатори, касири, бухгалтери, банківські працівники, майбутні пасажири таксі і керівники, яким по центральній їздити не дозволено. У яких на машинах номер не той.

— Де ж це бачено! В усьому світі до банків під'їжджають, а у Вінниці з провулків бігай. Носишся з торбою грошей, як з парашутом...

Якщо ж ви ще й живете на центральній, і кудись виїжджаєте, і у вас на руках чемодан, рюкзак, саквояж, сіточка і немовля, то таксі можете не замовляти. Воно до вас на центральну не з'явиться. Таксі тільки з 12 години ночі і до 6 ранку дозволяється.

Так що пріть чемодани в найближчий провулок і туди ж викликайте таксі, якщо там ніякого знака нема.

А тим часом Вапнярка хвилюється. Вапнярка переживає. Як же воно так: у Вінниці центральну вулицю перекрили. У Калинівці — за почином вінничан — перекрили. У Чечельнику перекрили, у Крижополі перекрили. У Липівцях знаки вішають, у Бершаді знаки замовляють, в Іллінцях уже замовили. Але де ж у Вапнярці центральна вулиця? От біда! Досі встановити не можуть. Але, мабуть, таки встановлять. Не можуть не встановити, коли в Крижополі уже встановлено.

О. ФЕДОРЕНКО.

ЗВАНИЙ ОБІД

Один широко відомий у середовищі своїх синів і дочок гігант філософської думки (прізвище, на жаль, забув) якось сказав:

— Я мислю — отже, я поїв.

Вдумайтеся в ці слова, товариші. Серйозно вдумайтесь, і ви ще й ще раз змушені будете погодитись, що й справді матерія (в даному разі, їжа) — первинна.

Без цієї первинної матерії, запевняю вас, Арістотель не був би Арістотелем, Спіноза — Спінозою, Декарт — Декартом і Джеренов — Джереновим...

А втім, про Джеренова ми ще поговоримо. Але грохи згодом, бо зараз — ніколи: спішу на поїзд. У дорогу покликав лист. Отой сталевий лист, що його з порушенням графіка — тобто набагато раніше, ніж це було передбачено планом, — почали у Жданові відправляти своїм адресатам монтажники першої черги славнозвісного прокатного стану «3600».

Так от, — сигналізували автори цього листа, — якщо Клавдія Степанівна Крахмальова разом із групою своїх підлеглих і далі спонукатиме монтажників до зриву графіка, то, чого доброго, і другу чергу стану «3600» їм доведеться здати з таким же «порушенням».

Серйозний сигнал!

Прибувши до Жданова, я зразу ж кинувся на розшуки К. С. Крахмальової. Сліди привели до їдальні № 7 заводу «Азовсталь», де Клавдія Степанівна обіймає посаду завідуючої.

— Вона, — показав на неї чоловік, що саме розправлявся з парującим шніцелем. — То вона кашу заварила...

У подальших розмовах з іншими людьми я довідався, що не тільки Клавдія Степанівна спонукала будівників стану «3600» порушувати графік. Всіляко потурав їй у цьому Федір Іванович Матросов — завідуючий виробництвом. Спираючись на своїх підлеглих, Клавдія Степанівна Крахмальова та Федір Іванович Матросов довели заводську їдальню до такого стану, що вона вже й на їдальню не схожа.

Схожа вона більше на першокласний ресторан.

Правда, ціни тут — не ресторанні. Та й асортимент дещо інший. Не видно, наприклад, фужерів із теплотворною рідиною. Зате висококалорійних і смачних страв — скільки душі забагнеться.

Звісно, після висококалорійного і смачного обіду енергія в організмі людини сама шукає собі виходу. Шукає — і знаходить його в заповзятій праці. Замість однієї денної норми людина виконує півтори, а то й дві.

Саме з цього і починаються оті порушення, які на «Азовсталі» вже призвели до того, що першу чергу стану «3600» було здано в експлуатацію набагато раніше наміченого строку.

— У нас таких порушень нема, — похвалилися мені робітники сусіднього заводу «Важмаш».

— Чого нема, того нема,— підтвердив Станіслав Дмитрович Джеренов — заступник директора другого міського тресту їдалень та ресторанів.— Воно, правда, і не дивно,— додав він. — Так і повинно бути. Адже на «Азовсталі» громадським харчуванням керує невеличкий заводський відділ робітничого постачання, можливості у нього, самі розумієте,— обмежені. А їдальні «Важмашу» підпорядковані нам, трестові. У нас же, самі розумієте, і розмах ширший, і можливості більші.

Із багатьох можливостей, перелічених заступником директора тресту, відвідувачів їдалень заводу «Важмаш» найбільш приваблює одна: широка можливість одночасного споживання харчу матеріального і духовного.

Цього позбавлені монтажники стану «3600», бо у них обід триває всього 20 хвилин. Робітники ж заводу «Важмаш», ідучи на обід, як правило, прихоплюють з собою книжку — поки дійде черга, встигають не один десяток сторінок прочитати.

Такими заповзятими книголюбами прямо-таки натішитися не можуть працівники заводських їдалень № 4 і № 35.

Воно, щоправда, і зрозуміло. Коли людина читає, то мовчить. А коли мовчить — від неї не почуєш тих недоречних пропозицій, які, скажімо, доводиться вислуховувати Ларисі Марківні Павленко — завідуючій їдальнею № 33.

— Покуштуйте, будь ласка, оцю картоплю,— якось запропонували їй відвідувачі їдальні.

Лариса Марківна піддалася умовлянням і... мало не подавилася. Бо картопля була зовсім сирою. Правда, іншим разом Лариса Марківна була вже обачнішою: коли їй піднесли тарілку з котлетами і запропонували відгадати, чим вони пахнуть, то й принюхуватися не стала — второпала, що пахне смаленим, і разом із котлетами прибрала з очей людських ще й книгу скарг.

Книга ця так їй сподобалася, що цілий місяць із нею не розлучалася. Правда, деякі її колеги зовсім із рук не випускають цих фоліантів. Милуються і намилуватися не можуть тим, що в них люди пишуть. А пишуть чимало. Пишуть, наприклад, про сіру одноманітність страв. Пишуть про їх не дуже високу смакову кондицію. Пишуть, що частенько самим відвідувачам їдалень доводиться мити для себе посуд. Пишуть, нарешті, й про те, що керівники тресту до своїх їдалень не заглядають і зовсім не дбають про те, щоб поліпшити їх роботу.

— Мало чого люди пишуть,— розводить руками Станіслав Дмитрович Джеренов.— Хіба всім догодиш?

А втім, Станіслав Дмитрович не такий уже і скептик, як декому, можливо, здається.

Він вірить у світле майбутнє, яке наступить найближчим часом, коли на заводі «Важмаш» під його керівництвом буде створено комбінат громадського харчування.

— Ми, звичайно, недоліки виправимо,— запевняє він.— Це — наш прямий службовий обов'язок. Я, наприклад, думаю...

Бачите: Станіслав Дмитрович думає!

Значить — поїв.

Ну, звичайно, вдома, а не в заводській їдальні.

А жаль. Хоч раз не завадило б йому і туди заглянути.

Г. БЕЗБОРОДЬКО,
спец. кор. Перця.

м. Жданов
Донецької області.

СПРАВЕДЛИВІ ДІТИ

Мал. В. ГОНЧАРОВА

— Одну дитинку віддамо твоїй мамі, другу — моїй, от ніхто й не буде скривджений!

Інтерв'ю навпочіпки

«Шановні товариші! Ви часто пишете про небуденні, оригінальні речі. Напишіть про наше культурне дозвілля. Оригінальнішого ви, мабуть, ніде більше не здибаєте...»

Оскільки наш редактор завжди відзначався невичерпною допитливістю й потягом до оригінального, то вже наступного ранку після одержання листа я зайняв місце в літаку.

Політ за маршрутом Київ—Херсон тривав годину. Сорок п'ять хвилин я витратив, щоб комфортабельним теплоходом дістатися Голої Пристані. Ще п'ятнадцять хвилин їхав од районного центру по шосе до того місця, де починається трикілометрова дорога, котра веде у Рідну Українку — село, звідкіля і прийшов згаданий лист.

Наприкінці п'ятої години — якщо рахувати з моменту, коли шосе залишилося позаду, — я виринув із грязюки на околиці села і побачив гурт молодих людей, що з цікавістю спостерігали за моїми маніпуляціями. Дужий хлопець кинув мені мотузку і спритно витягнув на сухе.

Відхекавшись, я добув із кишені листа і поставив перше запитання:

— Це у вас незвичайно організоване дозвілля?

— Звісно, у нас! — жваво загомоніли хлопці й дівчата і тут же запросили мене до свого культурного вогнища.

Вогнище палало якраз у центрі зруйнованого клубного фундаменту. Сидячи навпочіпки, що було єдино можливою позою, я грівся і водночас брав інтерв'ю у робітників четвертого відділку радгоспу імені Дмитра Ульянова.

Запитання: Що ви загалом можете сказати про своє дозвілля?

Сергій Райко, комбайнер: Перш за все, те, що перед нами відкрито безмежний простір для розвитку самодіяльності. Як мовиться, шукай, вигадуй, пробуй!

Запитання: У чому це конкретно виявляється?

Петро Прокопенко, тракторист: А ось у чім. Шукай — значить шукай місце, де можна було б зібратися після роботи. Влітку це неважко зробити: на вигоні чи коло магазину. А от восени та взимку, самі розумієте, складніше. Вигадуй — значить вигадуй, чим би його зайнятися. Якщо ж вдасться що-небудь придумати, — спробуй зробити вигадку реальністю.

Запитання: І є результати?

Іван Константинов, комбайнер: А якже! Приміром, усередині цього фундаменту граємо у більярд. Куль правда, у нас немає, але обходимося без них. Ганяємо кавунчики. Тільки не киями — їх теж нема, — а тичками. Нічого, виходить.

Запитання: А як з музикою?

Олександр Аджамський, тракторист: Прекрасно — маємо цілий оркестр. Хлопці як витягнуть гребінці та як заграють на них через цигарковий папір — заслухатися можна. От тільки з папером бувають перебої. Ви там підкажіть, де треба, щоб більше надсилали.

Запитання: Раз клубу в селі немає, то й кінофільмів, вочевидь, не дивитесь?

Іван Федоров, обліковець: Навпаки — чи не щодня. Хтось із нудьги вип'є зайвого, то всі говорять: «Ну, справжнє тобі кіно!» І весело, і квитків брати не треба.

Запитання: То, може, у вас і лекції відбуваються?

Галина Райко, десятикласниця: Звичайно. Приїжджають до нас з району, з області, з Києва. Приїжджають регулярно. Наприклад, одна бабуня читає цикл лекцій на тему «Чи існує бог?» Вона грунтовно доводить, що бога немає, бо інакше, каже, він би вже давно послав нашому селу хоч невеличкий, але затишний клуб із бібліотекою та кіноконцертним залом.

На прощання співрозмовники попросили мене передати їх сердечні вітання деяким керівним товаришам, котрі через виняткову завантаженість різними поточними справами не мають можливості ознайомитися з цінним досвідом організації дозвілля в селі Рідна Українка. Я з задоволенням виконав це прохання.

Ось як відреагували:

В. Гуславський, голова Голопристанського райвиконкому (письмово): «У селі Рідна Українка кінофільми демонструються двічі на тиждень». (Мабуть, голова райвиконкому сплутав це село з якимось іншим. Що поробиш: сіл багато, а голова — один);

І. Чепіжко, голова обкому профспілки робітників і службовців сільського господарства та заготівель: Радгоспів або відділків, де б не було клубів, — у нас немає;

М. Левченко, секретар парткому радгоспу імені Дмитра Ульянова: Звичайно, села без клубів у нас іще є, і хлопцям доводиться розважати себе самотужки. Але це не страшно. Скоро ми впритул займемося відпочинком робітників четвертого відділку. Уже в двотисячному році у цій справі намічаються колосальні зміни. Так і запишіть — у двотисячному році!..

Так я і записав.

В. ЧЕПІГА.

Херсонська область.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

— Ходімо пообідаємо!
— Куди поспішати? Обідня перерва ще не закінчилася.

Мал. Й. КОГАНА

— Ти, сину, хоч бороду відпусти, щоб було видно, де ти, а де невістка.

Вина і покарання

БАЙКА

Вовк задавив Вівцю і всівся за трапезу.
Лиш зуби нагострив —
Як Заєць злодія накрив.
У Вовка очі блиснули, мов леза:
— Цей донесе! Я знаю цих нахаб! —
Стрибнув до куцого, а той не дався до лап:
Зірвався з місця і — тікати...
— Пропав, — гадає Вовк. — І де він взявся, клятий?
Потрібно старшому про все доповісти...
— Ведмедю! — Вовк відхекався. — Прости!
Там Заєць закричав — Вівця від ляку впала,
Хребет переламала.
Жаль, Зайця не спіймав!
Прости ще раз: біду проспав!
— Буває, — відповів Ведмідь, —
Вівцю ти з'їж... Того Зайчиська,
Щоб не тинявсь біля отари близько,
Знайди і всип йому як слід!... —
Зайчатинку мав сірий на обід...

—

Так перепало і Степану:
Застукав на гарячому Петра —
І досі боки, бідний, потира:
Схопив догану!

Євген ВАСИЛЬЧЕНКО.

с. Будилка
Лебединського району
на Сумщині.

ПОСТРІЛИ З ЛУКА

Нема такого собаки, який не розумів би, що таке палиця.

—

Мудрості набираються з книжок, а дурості — з пляшок.

—

«Як справи, вухатий?» — спитав Осел у Зайця.

—

— Вовка ноги годують, а мисливця — рятують. — говорив практичний.

—

Чорти і в пеклі почуваються себе, як на сьомому небі.

Дмитро АРСЕНИЧ.

с. Нижній Березів
Косівського району
Івано-Франківської області.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Начальник виробничої дільниці вантажно-розвантажувальних робіт станції Чернігів Мишко І. Я. щедро впроваджував у практику керівництва дільницею брутальну лайку, а часом і бійку. Скарга про це надійшла до редакції журналу «Перець».

Начальник вантажної служби Південно-Західної залізниці т. Лубенський повідомив, що такі факти справді траплялися. За грубість і аморальну поведінку Мишка І. Я з посади начальника виробничої дільниці знято. Рішенням вузлового парткому станції Чернігів його також виключено із членів КПРС.

Юрій ІВАКІН

ЗУСТРІЧ З ЮВІЛЯРОМ

Наближався ювілей письменника Н. Н., і редакція газети «Літературний баштан» доручила своєму кореспондентові взяти у нього інтерв'ю.

Мідна табличка «Відомий письменник Н. Н.» підтвердила, що кореспондент не помилився адресою. Майбутній ювіляр сидів за письмовим столом і напружено працював над якимось рукописом. Над столом висіло гасло: «Творчій праці—чіткий ритм!»

— Це гасло, — пояснив письменник, — допомагає мені правильно організувати свій творчий процес.

— Якщо не секрет, над чим ви оце працюєте? — спитав кореспондент.

— Я неохоче розповідаю про свої творчі задуми, але хай буде так — вам скажу: ви відірвали мене від роботи над проектом щирої подяки всім організаціям і окремим особам, які незабаром привітають мене з ювілеєм.

— Дозвольте традиційне запитання: з якими думками і почуттями ви зустрічаєте свій ювілей?

— Ось уже двадцять років, як я приділяю повсякденну увагу своїй творчості. Мій принцип — працювати тільки на «відмінно», постійно перевиконувати свої творчі плани і за кількісними, і за якісними показниками. Тому тепер — у переддень цієї знаменної дати — я замислююсь над тим, як ще більше підвищити вимогливість до себе і посилити свою відповідальність за виконувану роботу. Ідучи назустріч своєму ювілею, я сьогодні став на беззмінну творчу вахту і накреслив конкретні заходи, які приведуть до нових моїх успіхів у написанні глибоких за думкою і досконалих за формою творів. Зокрема, підрахувавши свої можливості, я взяв зобов'язання позапланово здати до видавництва над'якісний роман, який викличе загальне схвалення громадськості і позитивні відгуки в пресі.

— Чи хвилюють вас тепер якісь проблеми?

— Мене завжди хвилюють різні проблеми. Як письменника, мене, наприклад, не може не хвилювати все, що діється у всесвіті, все те, що було і колись буде на нашій планеті та за її межами. Нещодавно я вписав у свій календар рішучу вимогу постійно тримати руку на пульсі життя, а також на пульсі минулого і прийдешнього. Тепер ви розумієте, чому я рідко затримуюся в столиці? Ірпінь, Передєлкіно, Коктебель, Гагра, Комарово, Дубулти, Одеса — ось повчальна географія моїх життєвих спостережень і зацікавлень, невтомних турбот і шукань.

Письменник поділився з кореспондентом своїми тривожними думками про можливі прорахунки критики у справі об'єктивного наукового висвітлення значення його ювілею в літературному процесі.

— З болем серця я змушений визнати, — сказав він, — що критика не завжди оточує мою творчість одностайним схваленням. На жаль, не перевелися й такі критики, які вперто замовчують мої книжки, повертаючись обличчям до інших письменників. Це, до речі, не перший мій своєчасний сигнал про прикре відставання критики на сучасному етапі. Нашій критиці, — афористично сформулював свою заповітну думку майбутній ювіляр, — бракує критики і самокритики! Хочу тільки, щоб мене правильно зрозуміли. Я — за дружбу з критикою, але справжня дружба разом з тим передбачає і взаємну вимогливість...

Чередз річеньку, чередз болото...

Думка записати пісні русалок виникла в автора випадково.

Не доїжджаючи до села Абазівка на Полтавщині, він зупинився біля річки з астрономічною назвою Полузір'я. Береги річки густо обсаджені лісом. Плесо чисте. Вода прозора. У воді виграє риба. Мило, як у раю.

Раптом бульк — із води вирнула русалка. Посміхнулася сонячно, вдихнула чистого повітря і заспівала. Співала про красу природи, про господарів із колгоспу імені газети «Правда», що ту красу плекають. Тепло так стало на душі автора. І вирішив він гайнути по інших річках Полтавщини. Послухати, як там русалки співають.

Тихоплинно несе свої води Псьол. Псьол річка— ще гарна! Не якась там Коноплянка, що зачахла від мочених конопель. Та й у самому Пслі конопель не мочать. Мочать у його заплавах та в озерцях, що з'єднані з руслом Псла. Проте конопляний настій тече у річку. І перевертає у річці догори пузцем рибу, виганяє на берег жаб і русалок. Сидять русалки на березі Псла і під жалібний квакіт виводять:

Ой вискочив з коноплями,
Запаскудив воду —
Певно, думав лиш про плани,
Забув про природу.

Пісня хвилює, зворушує, бере за живе. З великою насолодою слухають її у Великобагачанському районі голови колгоспів: ім. Леніна — М. С. Соломаха, «Промінь Леніна» — Г. Т. Довжко, «Комунар» — М. М. Бондаренко, директор радгоспу «Великобагачанський» — І. П. Беркута. Люблять цю пісню і голови колгоспів у Гадяцькому районі: ім. Калініна — В. М. Галушка, «Маяк» — І. С. Моторний, ім. Щорса — М. М. Мариненко, ім. Жданова — В. С. Ляшко, «Ленінським шляхом» — Ф. А. Дубовин, ім. Фрунзе — М. Т. Цеван. Слухають господарі землі пісні русалок, милуються їх мистецтвом. Не безплатно, правда, бо час від часу платять за ці концерти штрафи інспекції по охороні природи. Часом слухають дорікання з боку райвиконкомів, які суворо забороняли замочувати коноплі у річках і водоймищах, що до них прилягають. Проте любов до пісні перемагає.

Мажорного плану і пісні русалок річки Хорол. Уявіть собі заболочене, зарослe осокою і очеретом плесо на землях колгоспу «Ленінський шлях». Вискакує з того плеса уся в жабуринні русалка і радісно співає:

А я молода окуня вспіймала...

Тут де не візьмись голова колгоспу А. М. Сіроштан:

— Та який же це окунь? Це жаба. Та ще й, видать, не з нашого болота. Бо у нашому до такої кондиції не дотягне...

Не доїжджаючи до Чутова, на річці Коломак я почув пісню:

На тім боці при толоці сивий бичок риче,
Вийди, вийди, господарю, тебе совість кличе.

З протилежного берега річки почулося басовите ревіння бичків. Тоді уся в реп'яхах вискочила русалка. Крикнула:

— Рятуйте! Затопчуть! Уже весь берег стоптали!..

Виявляється, правління колгоспу ім. Леніна на самому березі розташувало літній тваринницький табір.

Русалка трохи відсапалася, тоді сказала:

— Це ще нічого. Від бичка можна втекти. Он моя подруга з річки Хорола казала, що в них голова колгоспу ім. Ворошилова І. Л. Зінченко оре до самих берегів. І навіть рідної жінки не боїться, яка при Миргородському райвиконкомі — відповідальний секретар по охороні природи.

Від балакучої русалки я дізнався, що пісня про толоку та бичка популярна і на Говтві Грузькій біля самої Решетилівки. І що там співають ще:

Насадила б я вербичок беріжком,
Якби хтось мене підцьвохнув батіжком...
Ой, лінь, мати, лінь,
Хай думає кінь...

Та вона не впевнена, що кінь думає, хоч у нього й велика голова. Зате знає, що береги багатьох річок голі, як голова турецького паші. І порадила податися на річку Свинківку. Там, мовляв, ще не те побачу.

На землях колгоспу «Заповіт Леніна» Свинківку довелося довго шукати. Нарешті у густих хащах будяків і кропиви вдалося запримітити потічок, а в ньому — перекинутий догори колесами віз. Русалка, що вилізла з-під полудрабка, поскаржилася, що Свинківку засмічують, хто чим може. Мабуть, мешканці Первозванівки вважають, що природа створила річку спеціально для того, щоб їм було куди викинути дірявого баняка, стару фуфайку та сміття з подвір'я. Потім русалка дуже жалібно затягнула:

Ой у лузі на калюжі сова воду пила,
А що ж тото за публіка мене ся вчепила?..

Тоді ще й додала:

— А поїдьте у Біленкове... Звідкіля Свинківка витікає...

Поїхав. І очам своїм не повірив. Що може зробити людина з отаканького потічка, із звичайнісінької Свинківки, коли в тої людини палка в серці любов до землі рідної. Прекрасні ставки Цілий каскад. По всьому руслу. Чисті, як сльоза. Обсаджені деревами. У ставку хлюпочеться риба. І русалки. Як лебідки. Хлюпочуться у дзеркальній воді і голову колгоспу «Шлях Жовтня» І. К. Лаврика славлять. Оце, кажуть, хазяїн. Оце голова. Оце господар землі. І колгосп наперед у районі вивів. І до природи добре серце має.

Записав і до друку подав
спец. кор. Перця Є. ДУДАР.

Полтавська область.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Хоче створити класичні речі, тому й пише тільки гусячими перами.

Знову двійка

(Цитати з учнівських творів)

«Ярослав Мудрий будував собори, щоб потім укритися в них».

—

«Він пройшов сувору школу свого життя і смерті».

—

«Він вів з кумом боротьбу з жінкою».

—

«Хоча Мусій Половець втопився, але він думає про громадське добро».

—

«Робітники були не голодні і могли боротися на свіжу голову».

—

«Іван Франко написав твір «Свиняча конституція».

—

«Учні його розібрали на зборах».

—

«Пузир був дуже жадною людиною і тому відбив собі нирки».

—

«Експозиція — це, коли дід Свирид сидить на колодах і розповідає».

—

«Коли Остап Вишня народився, то у нього було 13 дітей».

—

«Микола Джеря вийшов заміж за Немидору».

Зібрав Я. О. ПУРА.

м. Ровно.

ЧУДАСІЯ

ГУМОРЕСКА

Сидимо ми з другом, як завжди, в буфеті. Знищуємо дорогу і прокляту. Вже тепленькі, але свідомість деяка ще є. Сидимо, обговорюємо: чому все на світі так погано влаштовано. Ось, наприклад, від суботи до понеділка — один день, а від понеділка до суботи — цілих чотири.

Раптом відчиняються двері і входить молодий чоловік. Як зараз його бачу. Високий, у білому плащі.

Піднявся він по стіні на стелю. Повільно пройшов до прилавку, плигнув на землю і каже буфетниці Даші:

— Налий, будь ласка, сто грамів горілки!

Ну, та, звичайно, налила.

Випив молодий чоловік. Дістав із свого портфеля кусень торта. З'їв. Носовою хустинкою витер губи. Потім знову плигнув на стелю і через квартирку пішов із буфету.

Ми з другом так і охнули від здивування. Скільки на світі живемо — таку чудасію вперше побачили. Це ж треба такому бути! Горілку — і закушувати тортом!

М. ЗАХАРЧУК.

м. Львів.

ЧОГО БІЛЬШЕ?

Якось вдома за обідом
Син питає тата:
— Чи це правда, що у рибі
Фосфору багато?
— Те, що фосфору багато —
Правду кажуть, сину,
Та бува, що більше в рибі
Нафти та бензину.

Василь ІВАЩЕНКО.

м. Київ.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

У колгоспі ім. Богдана Хмельницького Буринського району Сумської області буйно процвітала практика окозамилювання і безгосподарного витрачання коштів. Ініціаторами такої практики були: голова колгоспу Серпанинов, головний бухгалтер Горбань і помічник головного бухгалтера Безун. Колгоспники написали про це Перцеві.

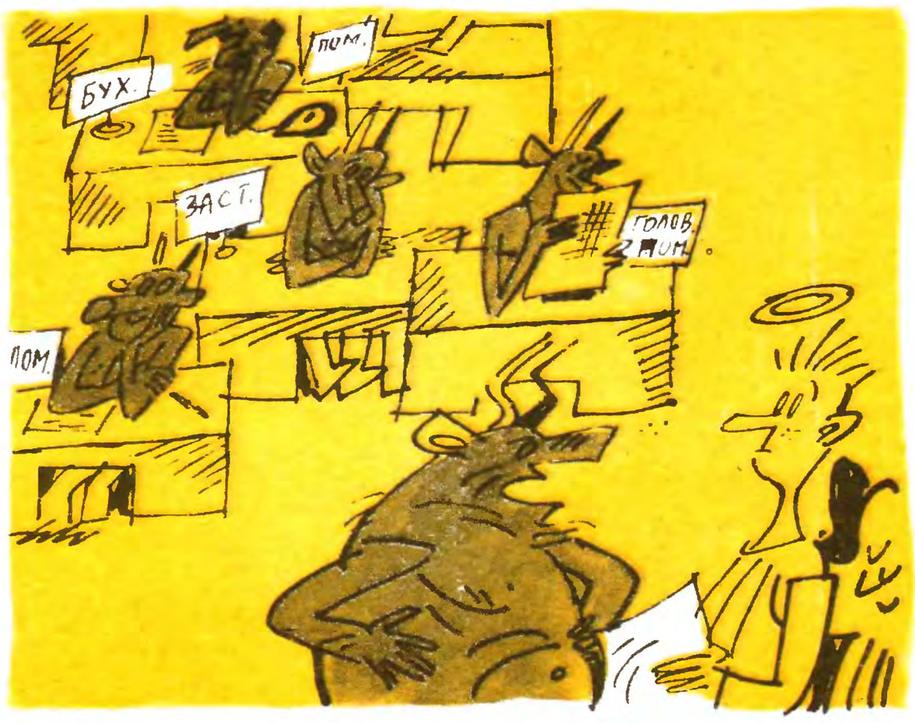
З Сумського обласного управління сільського господарства повідомили редакцію, що за приписки, безгосподарність і порушення фінансової дисципліни голову колгоспу Серпанинова, головного бухгалтера Горбаня, помічника головбуха Безуна з роботи знято. Крім того, на Серпанинова і Горбаня накладено партійні стягнення і зроблено грошові нарахування.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

ЖИТІЄ святих і нечестивих

Без слів.

— А вам якого біса треба!

Без слів.

Без слів.

Апостол Петро: — Ану дихни!

— А це наш експериментальний казан, де грішники переведені на самообслуговування.

Ті самі гості — в ту саму хату.

До питання про титанів

У № 11 журналу було опубліковано фейлетон «Кожен — за своє», присвячений збереженню карпатських лісів. У ньому, зокрема, згадувалося про те, що директор Ворохтянського лісокомбінату (Івано-Франківська область) І. Є. Богута незадовільно організував розробку повваленого бураном 1969 року лісу, через що державі завдано великих збитків.

З цього приводу до редакції надійшов лист, підписаний в. о. директора лісокомбінату Б. Слабиною, кимось за секретаря парторганізації В. Дячука та головою завкому І. Мироненком. Товариші зауважують, що «автор фейлетону необ'єктивно охаяв колектив лісокомбінату в особі директора тов. Богути І. Є. за проведений титанічний труд по ліквідації наслідків стихійних лих, що мали місце в Карпатах...»

Звернувшись до тексту фейлетону, ми, перш за все, встановили, що у ньому було піддано критиці не колектив комбінату, а директора тов. Богуту І. Є. Та однаково, коли за «титанічний труд» когось «необ'єктивно охаяно», то це не може не стурбувати. Тому редакція вдалася до авторитетних джерел (бо фейлетоніст, звісно, не може вважатися кваліфікованим експертом у визначенні кількості заготовленої і якості знецінені деревини).

Ось про що свідчать ці джерела.

Наприкінці 1972 року начальник Івано-Франківської обласної державної інспекції лісів В. Парахонюк і начальник інспекції охорони природи О. Форий звернулися з листом до секретаря Надвірнянського райкому КП України тов. Мисліборського. У листі зазначалося, що «керівництво підприємства (директор тов. Богута І. Є.) не вжило дійових заходів щодо своєчасної розробки вітровалів 1969 року, в результаті чого деревина знецінена. До цього часу не розроблено вітровалів у кількості 51,4 тис. кубометрів. У лісі лежить 28 тисяч кубометрів хвойної деревини в неокорено-му вигляді. Від знецінення деревини державі заподіяно збитків на суму понад 200 тисяч карбованців». Наприкінці автори цього листа просять вирішити питання про тов. Богуту в партійному порядку.

Припустимо, що дані товариші також із якихось міркувань вдалися до необ'єктивного охаювання титанічної праці тов. Богути І. Є. Всяко ж була. Але...

Роботою Ворохтянського лісокомбінату зацікавився і Івано-Франківський обласний комітет народного контролю. На своєму засіданні 23 листопада 1972 року комітет установив, що «Ворохтянський лісокомбінат (директор тов. Богута, головний інженер тов. Слабина) систематично зриває виконання державних завдань у виробництві найважливіших видів деревообробки». І далі сказано: «Керівництво комбінату, пояснюючи таке становище, посилається на недопоставку лісу з північних районів країни в кількості 1,8 тисячі кубічних метрів, а в той же час у лісах комбінату на 1972 рік залишилось 46 тисяч кубічних метрів деревини від вітровалів 1969 року, понад 20 тисяч кубометрів ділової деревини заготовлено, але вона залишилась невивезеною, гниє і в даний час втратила свою якість».

У прийнятій постанові комітет зазначив: «Відмітити, що зрив виконання державних планів Ворохтянським лісокомбінатом допущений у результаті виявленої безвідповідальності та вкрай низького рівня керівництва виробничою діяльністю з боку його директора т. Богути та головного інженера т. Слабини, за що вони заслуговують відсторонення від посад, які займають». А начальника комбінату «Прикарпатліс» тов. Прокопчука комітет зобов'язав «вирішити питання організаційного зміцнення Ворохтянського лісокомбінату керівними кадрами».

Ось який вигляд має «титанічний труд» дирекції лісокомбінату в оцінці кваліфікованих експертів. Чому недвозначні рекомендації комітету народного контролю щодо керівників комбінату не були виконані, редакція, на жаль, не знає. Але сподівається дізнатися про це.

Між іншим, у листі до редакції керівники комбінату повідомляли, що на кінець червня цього року в лісі ще залишилося 2,1 тисячі кубометрів вітровалів, які буде розроблено до кінця липня. Але, за достовірними даними, цю деревину не спромоглися розробити й до першого вересня. Це, однак, ми можемо якоюсь мірою виправдати. Бо саме в той час керівники комбінату замість організації лісорозробок захопились, мабуть, описанням свого «титанічного труда». А робити водночас дві справи, звісно, важкувато...

К. ОВСІЄНКО.

ЗАПЛОМБОВАНІ НОВОСІЛЛЯ

Він прийшов до мене і поцікавився:

— Вам не доводилося бути кандидатом у новосели?

— Доводилося.

— А коли підійшла черга на квартиру — дуже раділи?

— Ще й питаєте!

— А я, — саркастично посміхнувся він, — аніскілечки не радію.

— Допустили будівельники брак? — питаю.

— Ні, не так.

— Погана квартира?

— Чудова! Але, — важко зітхнув майбутній новосел, — не впускають мене до неї.

— Звідки ж тоді вам знати, — не зрозумів я, — що квартира гарна?

— Одного разу побував у ній. Шість місяців тому. Саме того дня, коли будинок здавали в експлуатацію. А відтоді й не впускають.

— Та це ж неймовірно! — на високій ноті проголосив я.

— Але факт!

— І хто не впускає?

— Фігурально кажучи, тяганина. Спершу установа, в котрій працюю, тягла — ніяк не могла подати до райвиконкому на затвердження список майбутніх новоселів. Далі виконком зволікав із затвердженням. А тепер там не поспішають ордери видавати. Коротше кажучи, вкрали у мене радість. І хіба тільки в мене? — У тому ж будинку запломбовано близько десятьох квартир. А знаєте, що таке незаселене житло?

— Ну, це... — не одразу здобувся я на слово, — збитки.

— Та ще й подвійні! По-перше, держава не має віддачі у вигляді квартплати. По-друге, іржавіє, псується, а то й розкрадається сантехнічне обладнання.

— І, кажете, — уточнив я, — півроку тягнуть?

— Не вірите — поспитайте представників народного контролю. Вони, як мені достеменно відомо, у нових будинках частенько бувають. Підіть до них і спитайте. Ще не таке почуєте!..

Я пішов. У Київський міський комітет народного контролю. Там не лише почув, а й офіційний документ прочитав. З нього випливає, що дозорці перевірили 9497 квартир, зданих в експлуатацію «Головкиївміськбудом» протягом минулого і першого кварталу нинішнього року. Що з цієї кількості з великим запізненням були заселені 1259, в тому числі у Подільському районі — 674. Що, зокрема, 315 квартир простояли порожніми від шести до... вісімнадцяти місяців! Що дуже довго не заселяли житла, виділені тресту «Південзахідтрансбуд», Українському філіалові інституту «Сільенергопроект» та декотрим іншим підприємствам і організаціям. Що причина цього — та ж таки тяганина, про яку мені розповів майбутній новосел. І що у відділі обліку та розподілу житлової площі виконкому міської Ради подеколи досить спокійно за таким затяжним розподілом спостерігають.

А, між іншим, через неї, через оту безвідповідальну тяганину ляснули тисячі. Ті, що мали надійти в державний бюджет. У вигляді квартирної платні.

М. ПАЛЬЧИК.

м. Київ.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Ходить чумак з мазницею
Та й дьогтю питає...
(Степан Руданський)

— Підкиньте щось антирадянське!..

Словничок-жартівничок

АВТОТРАСА — шлях авторів на Парнас.
АГРОФОН (фотогр.) — фон для агрономів.
БЕЗГРІШНИЙ — той, у кого немає грошей.
БУКІНІСТ — майстер виробів з бука.
ВІТРИНА (метеор.) — великий вітер.
ВУЛКАНІЗАТОР (геол.) — приборкувач вулканів.
ДИКТАТОР (шкільн.) — учитель мови, що диктує диктант.
ДУЛО — протяг.
ЖЕРЕБКУВАННЯ — кування жеребців.
ЗАКРУГЛЯТИСЯ — наживати собі черевце.
ІСПИТ (студ. абревіатура) — істотне питання.
КАПЕЛЬМЕЙСТЕР (іноз.) майстер капати, наклепник.
КАР'ЄРИСТ — працівник кар'єру.
КОМІЗМ — учення про кому в реченні.
КОШАРА — велика кішка.
ЛАСТОВИННЯ (орніт.) — зграя ластівок.
МЕДПУНКТ (торг.) — пункт по продажу меду.
ОХВІСТЯ (студ.) — двійки.
ПАРНИК (комун.) — лазня.
ПЕРЕКЛАДАЧ — той, хто перекладає свої обов'язки на інших.
РОМАНІСТ — джигун, залицяльник.
УТОПІЗМ (суспл.) — рух за порятунок утопаючих.
ХОЛОСТЯК — шофер, що їде без вантажу.

Уклав Дмитро СОЛОДКИЙ.

У цирку

«Силач цей
Розгина підкови,
Пудові гирі піднімає!»

А скептик
Теж підкинув слово:
«Е-е, дивини тут ще нема...
От хай-но бублик
З райпекарні
Отой силач твій розлама!»

В. СТЕПАНОВ.

м. Кіровоград.

Як гітлерівці хотіли перетворити столицю Радянської України Київ на провінційний «штадт» третього рейху

Коли фашистські головорізи у наш чудовий Київ улізли, то узялися на власний лад робити із Києва-міста «штадт». І кожен гітлерівський лайдак думав собі та гадав отак.

Площа біля театру ім. Ів. Франка.

Готель «Театральний».

Стадіон «Динамо».

У готелі та в ресторані
лиш гери будуть
(та їхні пані).
Сюди не ступить кожен,
хто схоче:
це — лиш для німців!
це — нур фюр дойче!..
Будемо жить та гулять отут...
Зер гут!..

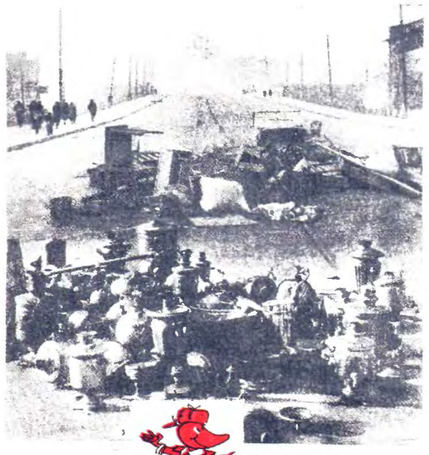
Ясно:
підходять для вищої раси
не площі і вулиці,
а плаци і штраси...
Шпацирувати будемо тут...
Зер гут!..

Є плаци... Є штраси...
І є комфорт.
Не забули також про спорт!
Так що порядок повний
і тут!..
Зер гут!

До 30-річчя визволення Києва від фашистських загарбників

Ех, так зер гут було.
так зер гут...
і — пропало усе!
Капут!
Все кидай, що прибрав
до рук,—
драп-цюрюк!

Біля київського вокзалу.

Під Києвом.

Колона полонених гітлерівців на одній з київських площ.

Ой, дали ж, дали прикурить!
Ой, загривок болить, болить!
Які плани були!!.
І от...
Маєм гот!..

Гадали розбійники-торбохвати
по київських площах шпацирувати...
Збулася мрія,
що так, то — так:
бачите, он «шпацирують» як!
Гляньте, «горді» які та «пишні»...

Ішли по шерсть,
а пішли пострижені

Текст Д. МОЛЯКЕВИЧА.

Фото київського кореспондента К. ЛІШКА. 1943 р.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

БО ТАКІ ВОНИ...

— З брудними вухами ходити
Тобі не соромно, Євгене?!
— А що ж мені іще робити
Коли немає інших в мене?

Степан ГРИЦЕНКО.

В ТЕМПІ

Запрошують друзі
Антошу:
— Ходімо гуляти.
— Не можу:
Обідати треба,
Уроки повчити,
Пограти на скрипці
І посуд помити...
Сами, погуляйте, —
Закінчив Антін, —
А я прибіжу
Через... десять хвилин!

Борис СЛЮСАР.

ЯКБИ ЩЕ ОДНО СВЯТО...

Малесенький Льоня
Плеще у долоні,
Бо йому на свято
Купив м'ячик тато.
— Коли ж друге свято?—
Пита хитрувато,—
Бо ще хочу літака,
Як у друга Пилипка.

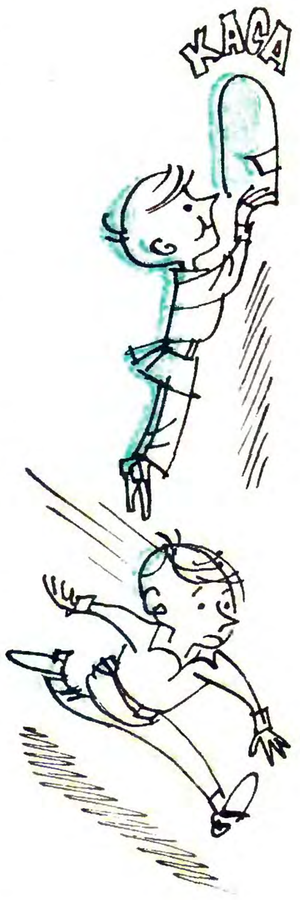
МАЛЕНЬКЕ РАДІО

Наше радіо в кімнаті
Зовсім невелике.
Скажи, татку, як туди
Залізли музики?

Георгій ХИМИЧ.

Згадав

Найбільше за все Сергійко любить дивитися кінофільми. Коли фільм кінчається, йому зовсім не хочеться виходити з кінотеатру — дивився б до самісінької ночі.

— Мабуть, і ночував би у залі, — жартує мама.

Особливо Сергійко любить пригодницькі фільми. Ось і сьогодні він проходив повз кінотеатр і не втримався, щоб не глянути на афішу. «Новий пригодницький фільм»,— прочитав Сергійко і, забувши про все, побіг до каси. Через кілька хвилин уже сидів у залі. На екрані з'являлися вершники, мчали автомобілі, лунали постріли, і Сергійко, затамувавши подих, слідкував за тим, що відбувалося.

Серед героїв фільму був хлопчик Сергійкових років. Ось він не виконав батькового доручення, і той знімає з себе широкий пояс, щоб покарати неслухняного сина.

— Ой! — схопився Сергійко з місця. — Мене ж по хліб посилали. — І кинувся до виходу.

Василь СОПРОНЮК.

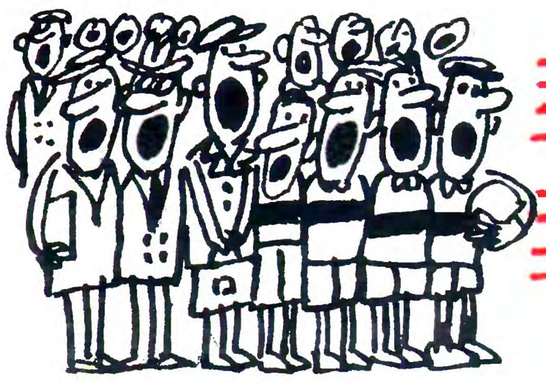
МОВЧАННЯ — НЕ ЗОЛОТО

— Мовчання, кажуть, — золото?
Брехня!
Хто видумав таку ото дурницю!
Я біля дошки мало не щодня
Мовчу, а вчитель ставить одиницю!

Антоніна ТОРЛЮН.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Заспіваймо пісню...

(Замість „З олівцем по Чорнобилю“)

Невідомо, скільки людей жило у місті Чорнобилі 1193 року, коли воно вперше згадується в літописі. Зате нині відомо, що тут мешкає близько 11 тисяч чорнобилян і чорнобилянок. Історія не донесла нам також, скільки і яких було в надприп'ятському місті установ, закладів та підприємств за тії князівської пори. Тепер же є і школа-інтернат, і міжколгоспбуд, і ремонтно-експлуатаційна база Дніпровського річкового пароплавства, і заводи та комбінати. А недалечко від райцентру зводиться відома далеко за межами Київщини Чорнобильська атомна електростанція, яка в перспективі вироблятиме енергії стільки, скільки б виробляли три разом узятих Дніпрогеси!

І люди хороші живуть у Чорнобилі: працьовиті люди. А де праця, там і відпочинку бути належить. Ну, для одних, приміром, і телевізора чи рибної ловлі досить, другі широкоформатному кіно перевагу віддають (є такий кінотеатр тут), треті потанцювати люблять, четверті ж хотіли б у вільний час мистецтву слугувати — тягне їх до самодіяльності.

Так от третім, а вірніше чорнобильській молоді, котра осінніми й зимовими вечорами хотіла б покружляти у вальсі, не щастить. Було в Будинку культури невеличке фойє, та й те перегородили, наліпивши кабінетів і кабінетиків, у яких, звісна річ, не розтанцюєшся.

Не фортунить і четвертим — аматорам самодіяльної сцени. Бояться ходити вони до того Будинку, бо такий він древній, що й заглянути страшно. Бувало, гримне хор на репетиції фортісімо «Розпрягайте, хлопці, коні», а глина зі стелі коржами — прямо на голови як сипоне!.. Але, незважаючи на це, потяг у чорнобилян до самодіяльного мистецтва не гасне.

Ось тому кореспондент, замість того, щоб ходити з олівцем по місту, заповзявся організувати виступи вокальних ансамблів та окремих солістів. Для цього він навіть створив на місцевому матеріалі кілька пісень.

ПІСНЯ ПЕРША

(На мотив «Тече вода каламутна»)

Виконує недавній директор сирзаводу Селезень М. Я., котрий сплатив за будівництво очисних споруд на довіреному йому підприємстві 480 тисяч карбованців, прийняв ті споруди, і тепер:

Тече вода каламутна,
Чого, річко, така смутна?..
Я й не смутна, лем сердита.
Бо відходами залита.
Течуть вони з сирзаводу,
Псують мою чисту воду;
Бо ж отак там — знайте, люди! —
«Діють» очисні споруди.

ПІСНЯ ДРУГА

(На мотив «У сусіда хата біла»)

Виконавці: зведений хор спортсменів м. Чорнобиля.
Слухачі: представники районного комітету по фізичній культурі і спорту.

У сусідньому районі
Квітне спорт на стадіоні,
А на нашому — біда:
Росте собі лобода.
У сусідів гарне поле
Для гандбола і футбола:
Глянеш — серце звеселя...
А у нас — горби й земля!

ПІСНЯ ТРЕТЯ

(На мотив «Зоре моя, вечірняя...»)

Співає Громадянин, який живе або на вулиці Першотравневій, або на Шкільній, або на вулиці Тельмана... (А начальник комбінату комунальних підприємств Кордик Л. Н. слухає і в такт киває головою).

Зоре моя вечірняя,
зійди над горою;
Поговорим тихесенько
удвох
із тобою.
Розкажу тобі я, зоре,
про це без вагання,
Як в Чорнобилі працює
водопостачання.
В нас іноді вода біжить
несмачна, іржава.
Та й за те, як кажуть люди,
ще аллаху слава.
Бо, буває, рвуться труби,
а треба водички.
То як хоч: ситром вмивайся
чи біжи до річки.
А ще смутить моє серце
вода розіллята:
У Чорнобилі колонок
несправних багато.
Біжить вода, тече вода
на шлях, на дорогу —
І не болить голівонька
в начальства від того.

ПІСНЯ ЧЕТВЕРТА

(На мотив «І шумить, і гуде»)

В основу цієї пісні покладено розповідь мешканців чорнобильського Подолу. Їхні вулиці — 1-ша й 2-га Оріхівка, Поромна, Литейна — погано освітлені, а весною та восени ні проїхати ними, ні пройти. На численні скарги голова міськради Дем'яненко М. Р. відповідає, що питання буде розв'язане після 1975 р., а поки що, мовляв, із багнюкою та пітьмою хай мешканці борються власними силами.

І шумить, і гуде,
Дрібен дощик іде.
На чорнобильськім Подолі
Тьма, багнюка, як ніде:
Можеш ноги поламати,
Утопитися й т. д.

Обізвався котрийсь
Подолянин: — Ну й діла!
От якби тут Романівна
Та хоч з місяць пожила:
Може б, і у нас дорога
Асфальтована була!*

Разом з І. Немировичем Чорнобиль відвідав і зробив малюнки С. Герасимчук.

* Очевидно, мешканець Подолу натякав на нещодавно прокладену дорогу у провулку Комсомольському, де живе Марія Романівна Дем'яненко.

НЕ ЗА ТЕ...

У пана здох улюблений собака. Прийшов пан до попа і просить поховати пса, обіцяючи за це сто карбованців.

— Де це таке видано, щоб собаку ховати? — замахав руками піп.

— Хай буде двісті, — каже пан.

— Та що ви?!

— Ну, хай уже триста.

— Гаразд, — відповів піп, — тільки тихо, без дзвонів.

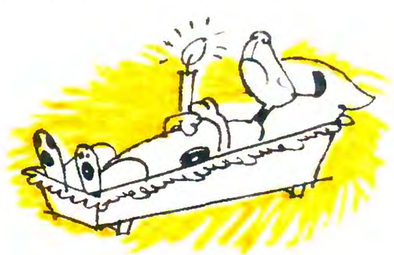
Так і зробили. Хоронять собаку. Іде процесія, аж назустріч — архієрей. Довідався він, що то пса хоронять, на попа накинувся, карою його страхає.

Аж тут і пан підійшов та й до архієрея:

— Звиняйте, що своєчасно не заплатив і вам півтисячі. Ото добре зробили, що приїхали.

Затих архієрей, а далі й каже:

— Я не за те лаю, що собаку ховаєте, а за те, що без дзвонів.

Народні усмішки

НЕ НА ТОГО НАПАВ

Якось до шевця зайшов піп по чоботи, а вони ще не готові.

Задумав піп із шевця покепкувати:

— Знаю я одного дурня, — каже, — який бере цілу шкуру, поріже її, а потім зшиває.

А швець на те:

— А я знаю одного дурня, який співає, коли всі люди плачуть.

Повідомив Д. ЦВІГУН
із с. Котовки на Кіровоградщині.

ДІАЛОГ

— Ти чула: в Марусі новий хлопець? Підводником був, а тепер соліст.

— Вивчився з моряка на артиста, значить?

— Та ні, спочатку на підводі овочі возив, а тепер сам їх і солить.

Надіслав Н. МЕЛЬНИЧУК
з м. Березного Ровенської області.

ЯКА ЛІТЕРА!

Учитель показує учневі літеру «О».

— Яка це літера, Петрику?

— Кругла...

— Подумай краще.

— Чорна!..

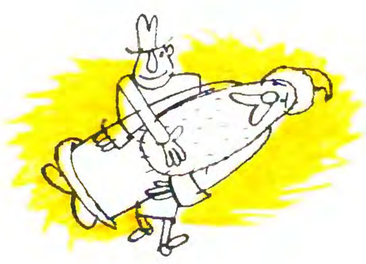
ЗНАЙШОВ ВИХІД

— Дідусю, купи отого великого Діда-Мороза!

— Е, внучку, той Дід-Мороз нам не по кишені.

— Кишеня мала? — перепитав онук. — Так ми його в руках понесемо!

Надіслав А. ГАННЕСИН
із с. Великої Буримки
Черкаської області.

Дали перцю!

У переважної більшості людей руки золоті. Вони до діла, до корисної праці тягнуться. А ось у Возного О. С., зоотехніка колгоспу «Нове життя» Попільнянського району на Житомирщині, руки були неслухняні. Всчи не до роботи тяглися, а більше до бійки. І Возний аніскілечки не стримував їх, давав своїм рукам повну волю. Колгоспники написали про це лист Перцеві.

Секретар Попільнянського райкому партії т. Сироветник повідомив редакцію, що факти підтвердилися.

Справа Возного О. С. розглянута районним народним судом. За рукоприкладство його засуджено до 3-х років позбавлення волі.

Микита ВІШТА

ПАМФЛЕТ

НОСТАЛЬГІЯ

Мирослав Панчишин не міг знайти собі місця на ліжку. Дотик самого покривала був нестерпним, немов лід. Все боліло — від голови до п'ят. Важко було дихати. Шуміло у вухах. Голова була такою тяжкою, що, звернувши її вправо, до вікна, він не мав сили повернути її вгору, до стелі, або вліво.

Почались судорги. «Приходить кінець», — думав Мирослав Панчишин і відчував глибоку тугу — за втраченим життям.

Він лежав у лікарні у невеличкій кімнаті — сам. Кімната була вологою і такою холодною, що деревіли його губи.

Він не плакав, але очі заливали сльози. З ним плакала природа. Крізь мутні очі він дивився на плаксиве вікно, по якому струмочками стікала вода. А далі, поза вікном, він ледве бачив крізь густу мряку похилі крони дубів, кленів та ще якихось дерев. Вони тужили, як і все навколо них. А небо, похмуре і темне, плакало, плакало — з навислих майже до самої землі хмар лллявся дрібний осінній дощ, хоч була весна.

Це була б весна на батьківщині, в його рідному селі, стежки і струмочки якого він так виразно пам'ятає, але на чужині — це була осінь.

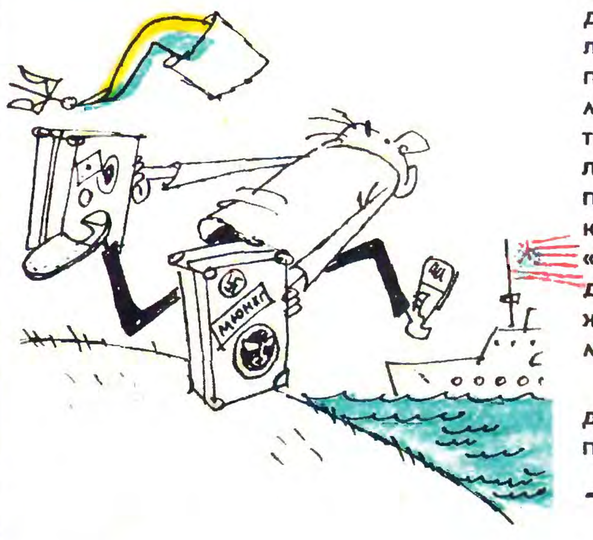
Тужливе ячання думок, немов перелітних птахів, що покидають рідний край, він не міг ні на хвилину відігнати від себе. Чи усміхнеться до мене, думав він, синє небо, хоч і чуже? Чи побачу крізь ясне вікно бодай горобчиків, чи почую їхнє цвіріньканння? Ох, солов'ї, солов'ї — де ви? Ніколи не побачу і лелек у цьому чужому небі...

Раптом йому здалось, що тільки він один плаче, а вікно, і небо, і вже усохлі тюльпани на столику біля його ліжка, які хтось приніс, регочуть, сміються і йому докоряють:

«Ти ще живеш, старе опудало? Нащо? Доки буде в твоєму дряхлому тілі теліпатись твоє нікчемне життя? Що доброго ти зробив для свого народу, для людей? Кому ти приніс хоч трохи радості, щастя? Ні, нічого доброго, але багато лиха ти вчинив. Тож дідугане, зникай, зникай безслідно з цього світу. Буде легше землі. А тобі хай чужа земля буде каменюкою!»

Це було страшне самопроклятття.

Мирослав Панчишин народився у великому галицькому селі в сім'ї багатого куркуля, який мав попівський родовід. Два його брати теж були попами, третій — адвокатом, четвертий вірно служив його величності Францу-Йосифу в чині лейтенанта, єдина сестра була попадею. Його батько мав одну мету: витискати з своїх наймитів і наймичок усе, що тільки міг, грабати в свої руки все більше землі, мріючи стати поміщиком. Жінку свою, передчасно постарілу, він трактував так, як своїх наймичок, — брутально і вульгарно.

У своїх похмурих думках, забувши про заплакане вікно і осінній дощ, який не вщухав, Мирослав Панчишин перелічував події свого життя, останню з них — подорож з Мюнхена через Париж і Лондон в «обітовану землю», в «найбагатшу країну світу», «останню надію» для таких безбатченків, як і він сам,— до Сполучених Штатів.

До кімнати ввійшла медсестра і перервала думки хворого. Це була підстаркувата дівка з пофарбованими губами, з підскубаними бровами, з тонким, довгим і синім носом.

— До вас прийшли ваші приятелі, — процідила медсестра. — Я їм сказала, щоб не засиджувались і вас не втомлювали. І ви мало говоріть. А втім, це ваше діло, робіть, як хочете. Моє діло — вас попередити.

До кімнати чергою ввійшли: пан професор доктор Володимир Пільшицький, він ніс маленький букетик квітів; пан професор доктор Василь Курчак, він ніс маленьку коробку шоколаду; пан професор доктор Ярослав Рудомицький приніс копії своїх останніх статей про «сучасні проблеми української еміграції»; пан професор доктор Петро Василенко приніс свій останній «твір»: «Тільки ЗДА * як наймогутніша демократична держава в світі, можуть допомогти нам створити самостійну Україну».

— Як ся маєте, пане професоре докторе Панчишин? — спитав пан професор доктор Ярослав Рудомицький. — Ми всі надіємось, що ви, наш найблискучіший журналіст, редактор і письменник, скоро зовсім видужаєте і вернетесь у керівні ряди нашого визвольного руху. Ми всі відчуваємо вашу відсутність.

Ще зовсім недавно Мирослав Панчишин розділяв з цими людьми скитальську долю, колись він з ними «визволяв» український народ — продавав Україну чужим панам за шмат ковбаси. Але тепер, ставши на грані між життям і смертю, він дивився на них з неприхованим презирством, як на нікчемних, тупоумних падлюк, які все своє свідоме життя ненавиділи свій народ, бажали йому всіх і всіляких лих, нещастя, голоду, навіть повної загибелі.

— Здається, панове, я вмираю, — сказав приглушено Панчишин.— Кінчаюся на цій чужій землі і через старість, яка на мене грянула, а ще більше через ностальгію.

— А що таке — ностальгія? — запитав професор доктор Петро Василенко. — Чи, може, це ваша нова теорія, як ота — що хай Україна й буде комуністичною, лише щоб була самостійною?

— Самостійною від чого і від кого? — тихо запитав у свою чергу Панчишин. — Самостійною — від себе, від свого народу? Ех, ви — недовчені подібрадські «професори» і «доктори», насправді ж — кругленькі неуки. Вам, мабуть, прийшлося чути про слово «ностальгія», але ви цього слова не розумієте, в усякому разі, — ніколи ностальгії не відчували і не відчуваєте. Лежу я тут і думаю: що коли-небудь я зробив доброго для свого народу? Нічого. А злого — чимало. Понад півстоліття я був найзапеклішим ворогом свого рідного народу — писав проти нього брудні наклепи-вигадки, паплюжив його безсовісно, організовував проти нього всілякі змови.

Відвідувачі остовпіли. Вони такого звороту ніколи не сподівалися від свого ідеологічного поплічника.

— Чи ви, пане Панчишин, тепер плюєте на все, що ви зробили за свого життя? — обурився професор доктор Василь Курчак.

— Плюю! Плюю на все, що я вчинив, бо все було підле! Лежу я тут і найбільше тужу за рідним краєм, за своїм втраченим життям. Здається, зовсім і не жив. Бо яке ж то було життя? Так, панове, страшно мучить мене ностальгія: чи почую я коли-небудь чарівні пісні українських дівчат, чи буду милуватися голосом солов'їв весняними ранками? Чи хоч один раз ще подивлюся на Дніпро-Славутича? Чи охолоджу свої ноги, втомлені скитанням, у водах Прута і Черемоша? Я уявляю собі неперевершену красу Карпат, нескінченні, завжди задумані простори степів, але я їх ніколи не побачу... Це і є, панове, — невимовна туга за батьківщиною, якої в мене ніколи не було, бо я, як і ви, її зрікся...

На обличчях відвідувачів здивування перетворилось у злобну ненависть.

— Але ж ми, — ще спробував аргументувати професор доктор Петро Василенко, — представляємо емігрантську еліту української нації, ми — її надія.

— Ви — «еліта»? — засміявся хворий. — Хіба ж я не знаю, хіба я не такий «пан професор доктор», як і ви? За скільки, панове, ви купили свої «докторати» в Подібрадах у передвоєнній Чехословаччині? За п'ятдесят, сто американських доларів? Де і коли ви були «професорами»? Який глум! Та ж ви — пройдисвіти, перекотиполе, падлюки, продажники і зрадники. А наш народ жив і буде жити — без нас! Забирайтеся!

Відвідувачі вискочили з палати, не сказавши ані слова. Навіть не попрощались. Мирослав Панчишин звернув очі до заплаканого вікна, але сам більше не плакав.

* * *

Мирослав Панчишин не вмер. Серйозно захворівши на грип, він поволі видужав. Але, думав він, що йому тепер робити? Ностальгія нестримно тягнула на рідну землю, до свого народу. Ще, може б, повільно, по-старечому пройшовся по стежках, якими бігав хлопчиком; ще, може б, глянув на Дніпро, почув чарівний спів солов'їв, милувався бистрими польотами ластівок перед заходом сонця...

Але як він туди поткнеться — блудний син, втікач, зрадник?

З цим запитанням Панчишин, вочевидь, і ляже в чужу землю...

м. Торонто. Канада.

---

* ЗДА — по-націоналістичному «Злучені Держави Америки».

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

Перекреслюють.

Кривокриса розбудив крокодил. Стягнув ковдру і ліниво прогарчав: «Вставай! Я їсти хочу».

Кривокрис мерзлякувато зіщулився, прицілився і хвицьнув ногою. Але в крокодила не влучив.

— Відчепись, — розчаровано пробурмотів він. — Відчини холодильник і напихай собі черево. А я ще посплю.

— Сам жери сире м'ясо! Я цивілізований крокодил, я біфштексів хочу. І кави. Я вчора цілу ніч не спав. Ти ж мене по всьому місту водив...

— Не дави на хвору психіку! — залементував Кривокрис. — Піди на кухню й насмаж собі тих проклятих біфштексів! І каву можеш зварити. Не маленький...

— У мене сірників немає, — пускаючи сльози, ображено загарчав алігатор. — І газовою плитою не вмію користуватися...

АЛІГАТОР

ГУМОРЕСКА

— Ти мене до інфаркту доведеш, стерво зелене! Ну, чого ти причепився? Чого тобі треба?!

— Не кричи, як істеричка. Привів додому — годуй. Або я тебе самого з'їм...

— Добре, я встану, але ти пожалкуєш, — погрозливо кинув Кривокрис.

Він вихором зірвався з постелі, кинувся до серванта. Тремтячими руками дістав почату пляшку «Екстри» і жадібно похмелився.

Крокодил щез.

Олександр КОЗЛОВСЬКИЙ.
м. Київ.

НАДІЙНИЙ ЧОЛОВІК

Сказала жінка, плачучи, Кузьмі:
— У тебе, мабуть, інша на умі.
Бо ти ніколи дома не буваєш,
Одно десь п'єш, одно гуляєш...
— Не плач, дурненька, — їй
Кузьма бурмоче, —
Хто ж за п'яницю заміж вийти
схоче?..

Григорій ДЗЮБА.
м. Артемівськ.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

— Сьогодні у мого аванс...

ОДА ГРАФОМАНАМ

Якщо за гриву не вдержався,
то на хвості далеко не в'їдеш.
(Народна мудрість).

Раз по раз у вірші вриваються змилені коні,
Ідуть косяками лукаві і мудрі діди,
Падають яблука жовті, зелені, червоні,
І так відчайдушно у безвість летять поїзди.

Все оповите надійним ліричним туманом,
Скрізь відчувається сила і неабиякий хист...
Я вам по-доброму заздрю, товариші графомани,
Ви все-таки цупко вхопили Пегаса за хвіст!

Іван КУЛИК.
м. Кривий Ріг.

Сергій ВОСКРЕКАСЕНКО

СКОРОСПІЛІ ПОРОСЯТА

В завсвинофермою чаклунська хватка
(Властива, правда, не йому одному):
Виписує собі по вісім кілограмів
поросятка,
Вони ж нарощують по тридцять —
Поки везе він їх додому...

СОБІ НА УМІ

Еластична вдача в цього кума —
Посмішка не злазить і на мить з лиця.
Він не скаже вам того, що дума,
Зробить теж не те, що обіця.

НУТРО ВИДАЄ

Він людям себе не таким подає,
Яким він насправді є.
Його з головою нутро видає.

●

ЛИСЯЧА ГОСТИННІСТЬ

БАЙКА

Про Лиску слава у гаю ходила:
Собі на корм капусти насадила.
«Я, — каже, — зовсім не із хижаків
І теж ненавиджу вовків...»
Бува ж таке: у вигадки оці
Повірили зайці...
Тож нині Лиска просить: «Куцохвості,
По одному заходьте в гості!»

Петро ГРИШКО.

с. Заводи
Конотопського району
Сумської області.

СЮРПРИЗ

Цукерка зовні — мов картинка.
Всередині ж — сюрприз у ній:
Якась небачена начинка.
Хто здогадавсь, кажіть мерщій?

— Я! — гордо вигукнув третьокласник з міста Костополя Валерій Нагорнюк, бо саме йому пощастило. попалася цукерка із начинкою-сюрпризом. І не простим сюрпризом, а таким, що знадобився в господарстві.

Кому ж із читачів не пощастило, а хочеться дізнатися, чим іноді начиняє «Київські батончики» Ровенська кондитерська фабрика, хай уважно прочитає згори вниз перші літери цього віршика.

І. ДЖЕРЯ.

Командування взяв на себе сивий військовий із шрамом на підборідді.

— Товариші! Згуртуймо ряди! Іще! — мужньо кричав він рішучим голосом.— Вже недовго...

— Тримайтесь,— слабко долинуло з другого кінця.— Ось, передайте дружині, скажіть, що...— слів не стало чути.

— Боже милий,— подумав я, — ще один!

У голові паморочилось. Із кожною секундою дихати ставало все важче й важче. Кільце звужувалось. Навколо мене. Навколо кожного з нас. Чоловік у капелюсі стогнав і підтримував немолоду жінку.

Хтось конвульсійно шарпонув мене за рукав. Військовий почав хапати ротом повітря.

— Благаю,—долинуло знизу, — хоч на голову не наступайте.

Стиснуло ще більше груди.

Відчув, що втрачаю свідомість, і раптом у вагоні посвітлішало, в динаміках почувся довгожданий голос:

— Станція «Хрещатик», наступна станція «Університет».

Мене винесло з вагона й потягло далі, на ескалатор.

Двадцять п'ять на дев'яту ранку.

Година пік була в зеніті...

Ярослав СТЕЛЬМАХ.

м. Київ.

ВИСТОЯЛИ...

ЕТЮД

Друже ПЕРЧЕ!

Тобі там, у Києві, ближче, ніж нам, до плануючих органів. Так от, будь ласка, спитай у них, що нам діяти з кіньми-дармоїдами. Тільки ж не подумай, що коні працювати не хочуть. Ні. Гріх було б їм таке закинути. Коні працювати не можуть, бо нічим їх підкувати. Ні в нашій області, ні в сусідніх ніде у продажі не видно кінських підків, вухналів.

Невже люди, які планують виробництво таких товарів, вважають, що кінь уже оджив свій вік?

Ні. Кінь — живе. І працює. І багато користі приносить людям. От тільки думати за них — ще не навчився. Принаймні, думати про виробництво підків та вухналів. Голова, правда, у нього велика. але для такого діла не пристосована.

Нагадай, будь ласка, Перче, про це тим, хто цю істину забуває.

І. БИЧИНСЬКИЙ,
зав. фермою.

Колгосп ім. Пархоменка
Городенківського району
Івано-Франківської області.

У квітні цього року я принесла в Коростишівський універмаг «Ювілейний» на обмін туфлі, — підошва відскочила тільки-но я їх узула. Працівники прилавка, поспівчували мені, дали довідку і порадили:

— Відправте це добро Ворошиловградській взуттєвій фабриці № 8. То — їх продукція, хай вони і обміняють її.

Відправила. А невдовзі одержала з фабрики ті ж браковані туфлі, але вже з новою довідкою, яка засвідчувала, що це, дійсно, фабричний брак, і що обміняти браковане взуття на повноцінне повинен магазин, який його продав.

Гадаєш, Перче, що це вже й кінець?

Помиляєшся. Мої туфлі ще відправляли на експертизу, ще про них, злощасних, двічі писала районна газета, а кінця-краю все одно не видно.

Спитай, Перче, у керівників фабрики, а заодно й у працівників прилавка: задля чого таке взуття людям продають — щоб вони його носили чи щоб із ним носилися?

А. ЄФИМЕНКО.

м. Коростишів
Житомирської області.

Мені в житті доводилося бачити чимало наполегливих людей. Але всім їм до наполегливості кременчуцьких автозаводців так далеко, як куцому до зайця. Ти тільки розсуди. Ще в березні 1972 року ми замовили на Кременчуцькому автозаводі до товарногвинтового верстата 1Д-63 кодовий гвинт і саночки до верстата 1А-62. А вже в серпні 1973 року керівники заводу нам повідомили, що замовлення наше виконано... і десь загубилося. Не замовлення, правда, загубилося (воно на заводі значиться за номером 1054302), а замовлені і оплачені нами оті деталі.

Інші, не такі наполегливі люди, звичайно, сказали б: на цьому слові — бувайте здорові. Та кременчужани не з тих. Розшуками деталей зайнявся майстер автозаводу тов. Бондаренко. І досі оце не припиняє ретельних пошуків...

Отож ми й гадаємо: хіба не гідна така рідкісна наполегливість найщедрішої винагороди? Гідна! Тільки от не придумаємо, якої саме. Підкажи, Перче!

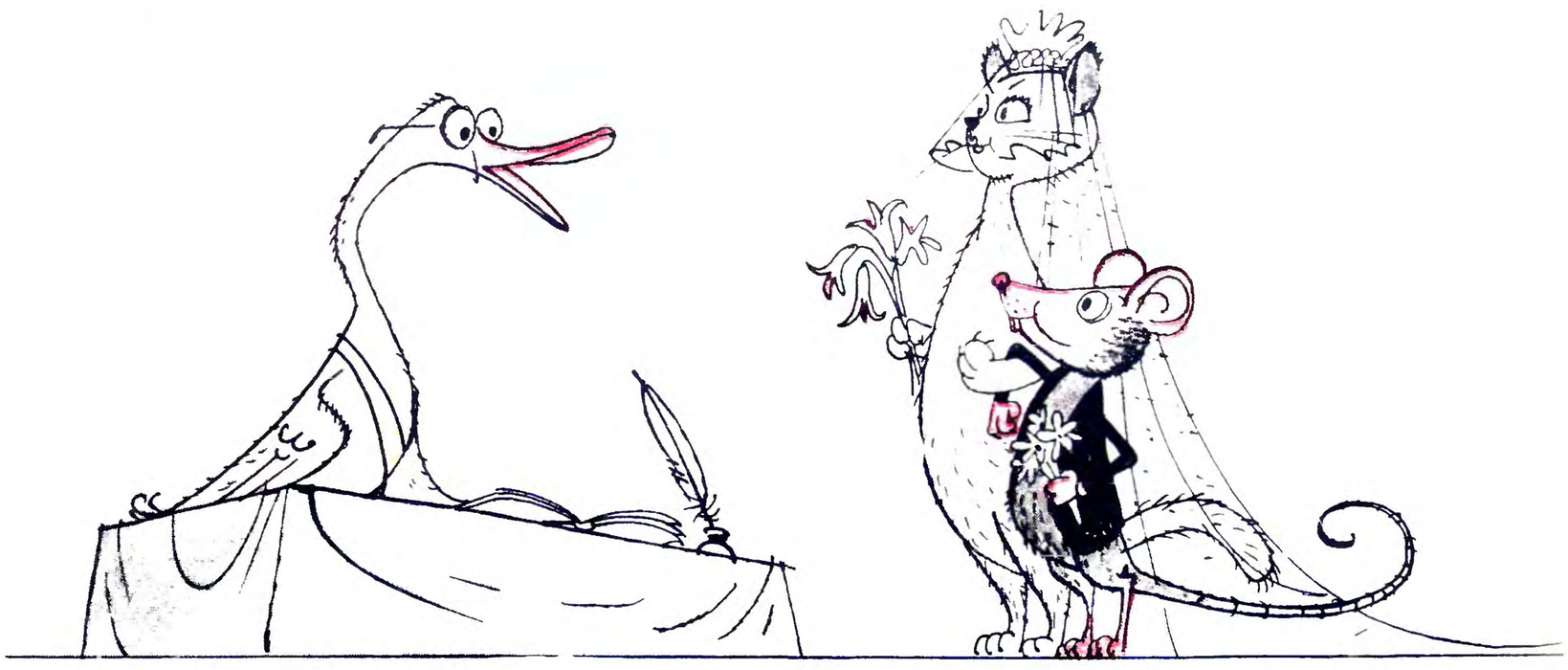
І. ЦЮХ,

головний інженер Озерського відділення «Сільгосптехніки».

Кобеляцький район
Полтавської області.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

МАЛЮНОК-БАЙКА

— Бажаю щастя у вашому житті!..

ТЕЖ ЦІКАВО...

Викликає раз Грицька
Голова в контору
І давай його страмить,
Що той п'є не в пору:

— Не виправдуйся, мовчи!
Маєш кепську вдачу,
В час робочий у чайній
Щодня тебе бачу!..

— Хай і так! — сказав Грицько. —
Та кортить спитати:
Що ж ви робите в чайній,
Я хотів би знати?

Ілько БОГОМАЗ,
заправник Арбузинського райоб'єднання «Сільгосптехніка».

БАЙКИ-ПРИКАЗКИ

НЕПОВНОЦІННІСТЬ

— Не можу, —
Скаржився Папірець, —
Ніде тепер поткнуться я,
Бо скрізь питають,
Хай їм грець:
— А де ж тут
Резолюція?..

КІТ

В кота
Політика така:
Дітей наплодить —
І тіка.

З ТОЧКИ ЗОРУ ТЕРИКОНА

Кажуть,
Що на службі хтось горить,
А навіщо це —
Не розумію.
Я росту, наприклад,
Кожну мить,
Хоч усім відомо —
Тільки тлію.

Павло ЛАРІН.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ Про те, що у селі Скороходово (Чернігівщина) зволікається будівництво обеліска воїнам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни, писалося у листі мешканців цього села.

Як повідомив секретар виконкому Талалаївської райради тов. Киба, керівники Скороходівської сільради та місцевого колгоспу ім. Жданова запевнили, що обеліск буде встановлено до Жовтневих свят цього року.

★ У листі з села Юрківці (Хмельницька область) йшлося про те, що місцевий колгосп ім. Котовського давно вже переказав гроші Чемеровецькому райоб'єднанню «Сільгосптехніка» за ремонт водопроводу, а до ремонту ніхто досі не береться.

Після втручання в цю справу Перця заступник голови виконкому Чемеровецької райради тов. Куник повідомив, що водопровід відремонтовано й здано в експлуатацію.

★ Мешканці села Новоукраїнка (Одещина) поскаржилися редакції на те, що вони ніяк не можуть домогтися, щоб замість старого невпорядкованого кладовища керівники села відвели місце під нове.

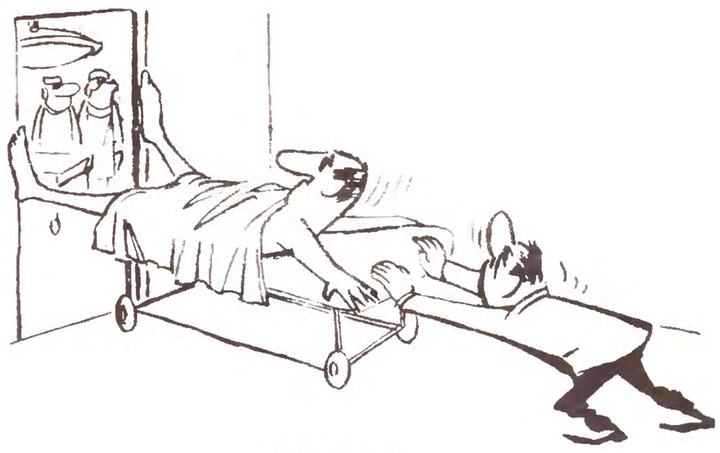
Як повідомив редакцію голова виконкому Роздільнянської райради тов. Приходько, нині рішенням правління колгоспу ім. Шевченка у селі Новоукраїнка місце під нове кладовище — відведено.

★ У листі з колгоспу «Зоря комунізму» (село Буші на Вінниччині) колгоспники писали про те, що у них фактично немає клубу. Старий — аварійний і ремонту не підлягає, а про будівництво нового лише балачки точаться.

Секретар Ямпільського РК КП України тов. Лук'янчиков сповістив редакцію, що на сесії сільської Ради та на засіданні правління колгоспу вирішено уже в 1973 році розпочати будівництво нового клубу на 400 місць. Вже виділено місце і виготовлено проектно-кошторисну документацію.

ІНОЗЕМНИЙ ГУМОР

Малюнки з журналів: «ПАВЛІХА» (Любляна), «РОГАЧ» (Братіслава), «ДИКОБРАЗ» (Прага).

Без слів.

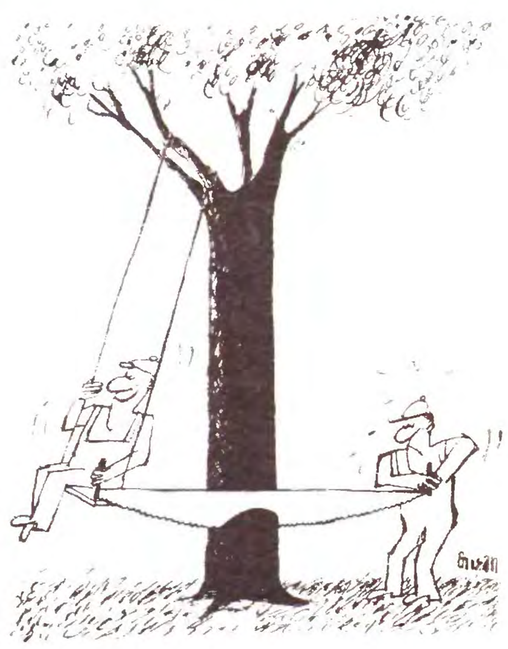
— Не бійтеся, у нього сьогодні вегетаріанський день.

Несе свій хрест.

— Цей зайчик так подружився з нашим Рябком, що аж додому прийшов.

Без слів.

— Ти хочеш мене зовсім розорити!..

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ (відповідальний секретар), В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.** Тел. 41-89-12, 41-89-17, 41-89-15. Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перец» № 22 (920) (на украинском языке). Виходить двічі на місяць. Ціна 24 коп.

Здано до набору 17. X. 1973 р. Підписано до друку 31. X. 1973 р. БФ 33796. Папір 70×108⅛. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4.54.

© Журнал «Перець», 1973 р.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 05146. Тираж 2 620 000 прим.

Відсканував Олександр Яновський,
опрацював Олег Леськів для спільноти:
http://perec-ua. livejornal.com

Індекс 74393

У Харкові відбулася виставка творів відомого художника-карикатуриста Миколи Огнівцева, який понад сорок років успішно працює в жанрі сатиричної графіки. Подаємо два його малюнки.

ПОРТРЕТ ХУНТИ

Чілійська «горила».

В ОЛЬСТЕРІ

— Давай побільше гуми! Демократія — поняття розтяжне.

— Гей ви, коли у вас звільниться одна рука, будете обслуговувати важелі сусіднього верстата.

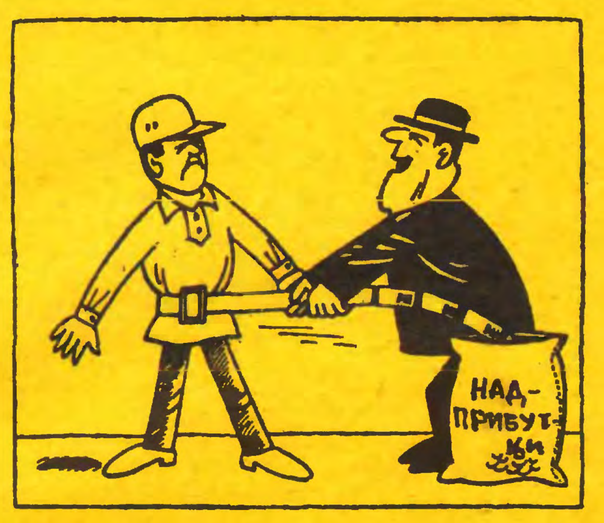
«МОРНІНГ СТАР», Лондон.

Ідеологи буржуазії намагаються втовкмачити робітникам, що капіталізм однаково вигідний і трудящим і підприємцям.

Капіталіст: — І чим ти тільки незадоволений! Ми ж черпаємо із однієї миски!

Мал. Херлуфа БІДСТРУПА.

Капіталіст робітникові: — Я повинен турбуватися про твою талію.

«ВАРХАЙТ», Західний Берлін.

В океані інфляції.

«ДРАПО РУЖ», Брюссель.